

КАФЕДРА ТЕАТРОЗНАВСТВА

СИЛАБУС

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ

Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Ступінь освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво («Акторське мистецтво драматичного театру і кіно», «Акторське мистецтво театру ляльок»)
Статус	Обов'язкова

Курс	3
Семестр	5-6
ECTS	4
Аудиторних годин	64
Лекції	44
Семінари	20
Практичні	
Індивідуальні	
Самостійна робота	56
Семестровий контроль	Залік (5), іспит (6)

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Щукіна Юлія Петрівна, доцент, кандидат мистецтвознавства
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?user=ABHzDJAAAAAJ&hl=uk ORCID https://orcid.org/0000-0001-8329-6828
e-mail	kovalenko_752016@ukr.net
ПІБ, посада	Богданович Аліна Валеріївна, викладач
Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Bogdanovich.pdf
e-mail	alina.bogdanovi4@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Підготовка бакалаврів покликана ознайомити їх з необхідними знаннями з історії розвитку українського театру від джерел театру у дохристиянську добу до сучасності. На заняттях бакалаври отримують знання щодо своєрідності періодизації українського допрофесійного і професійного театру, складають уявлення про наявні моделі театру в різні періоди, а також про особливості творчості українських драматургів, режисерів, акторів різних діб і напрямків, знайомляться з основними явищами і школами в українському театрі кін. XIX – поч. XXI ст.

Силабус навчальної дисципліни «Історія українського театру» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів згідно навчального плану та

відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які повинні опанувати бакалаври відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, послідовність вивчення навчального матеріалу дисципліни «Історія українського театру», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання їх навчальних досягнень.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування адекватного і систематизованого уявлення про історію українського театру, вищих його досягнень як у допрофесійний період, так і в «добу корифеїв», добу модернізму, в рамках радянського театру та у добу Незалежної України.

Бакалаври мають **знати** основні етапи розвитку українського театру, представляти його цілісну картину; розуміти місце національного театру у світовому сценічному мистецтві; мати аргументоване уявлення про внесок видатних драматургів, акторів, режисерів, сценографів до розбудови українського театру.

Здобувачі повинні **вміти** аналізувати драматургічні та сценічні твори, розкривати їх ідейно-тематичну сутність та жанрово-стильову своєрідність, визначати причинно-наслідковий зв'язок поміж явищами театру в різні доби (зокрема, вплив на розвиток сценічного мистецтва політичних директив, що його регламентували), характеризувати метод яскравих представників театрального процесу в Україні.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування практичних **компетентностей**, зокрема:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати як самостійно, так і у складі творчого колективу складні спеціалізовані завдання у галузі сценічного мистецтва із залученням творчих, матеріально-технічних, фінансово-економічних та інших ресурсів та застосуванням теорій та методів мистецтвознавства, театральної педагогіки, психології творчості, культурології тощо.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетентності (СК):

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.

СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

СК10. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.

СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.

СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виражальних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проєкту).

СК13. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва
- ПРН03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.
- ПРН04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.
- ПРН06. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.
- ПРН08. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.
- ПРН10. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.
- ПРН12. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.
- ПРН13. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.
- ПРН14. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори мистецтва з урахуванням історичного контексту.
- ПРН15. Знати основні закони психології творчості.

Перелік тем

5 семестр

- Тема 1. Джерела українського театру до XVI ст.
- Тема 2. Театральні моделі XVII - XVIII ст.
- Тема 3. Становлення професійного театру в Наддніпрянській Україні 1-ї пол. XIX ст.
- Тема 4. Акторське мистецтво Наддніпрянської України 1-ї пол. XIX ст.
- Тема 5. Українська драматургія 1-ї пол. XIX ст.
- Тема 6. Початок світського театру на західноукраїнських землях.
- Тема 7. Театр корифеїв як визначальний етап професіоналізації сценічного мистецтва Наддніпрянської України. Діяльність М. Кропивницького і М. Старицького.
- Тема 8. Сценічна діяльність М. Садовського і М. Заньковецької.
- Тема 9. Творчість І. Тобілевича і П. Саксаганського.
- Тема 10. Розвиток професійного театру в західноукраїнському регіоні (2 пол. XIX ст.).

6 семестр

- Тема 1. Модернізм в українській драматургії. Творчість Лесі Українки.
- Тема 2. Драматургія В. Винниченка, О. Олесь.
- Тема 3. Лесь Курбас у театрах Західної України та у Театрі під керівництвом М. Садовського.
- Тема 4. Молодий театр у Києві - програмний театр модернізму на українській сцені поч. XX ст.
- Тема 5. Театральний процес України від 1920-х – 1930-х років: стильові течії та їх лідери у драматургії, режисурі та акторському мистецтві.
- Тема 6. Театр Західної України міжвоєнної доби та театр окупованої України.
- Тема 7. Театр другої половини 1940-х – кінця 1950-х рр.: тенденції розвитку в парадигмі «соцреалізму».
- Тема 8. Сценічне мистецтво і драматургія доби «відлиги».
- Тема 9. Тенденції розвитку сучасного театру: рух недержавних театрів, драматургія, режисура і сценографія.
- Тема 10. Акторське мистецтво 1960-2010-х рр.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, практичні заняття, самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу на платформі Moodle.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для диференційованого заліку
90–100	A	Відмінно	зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань здобувачів.

90–100 – A – відмінно. Здобувач ясно і чітко сформулював відповіді на теоретичні питання, проілюстрував відповіді додатковим матеріалом, показав грамотне використання понятійного апарату дисципліни, правильно відповів на додаткові питання.

82–89 – B – добре. Здобувач твердо знає матеріал, грамотно і по суті викладає його, не допускаючи суттєвих неточностей у відповіді на питання, правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і завдань, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання.

74–81 – C – добре. Здобувач сформулював відповіді на теоретичні питання, але допустив 3-4 неточності або неповно розкрив суть одного з питань; показав грамотне використання понятійного апарату дисципліни, недостатньо повно відповів на додаткові питання.

64–73 – D – задовільно. Здобувач сформулював повну відповідь на половину теоретичних питань, другу половину питань розкрив поверхнево, з 1-2 принциповими помилками; проявив недостатнє знання понятійного апарату дисципліни; не зміг відповісти на додаткові питання.

60–63 – E – задовільно. Здобувач сформулював повну відповідь на половину теоретичних питань, другу половину питань розкрив поверхнево, з 4-5 принциповими помилками; проявив недостатнє знання понятійного апарату дисципліни; не зміг відповісти на додаткові питання.

35–59 – FX – незадовільно (з можливістю повторного складання). Здобувач не зміг відповісти на жодне з теоретичних питань, або відповів на кожен поверхнево, з принциповими помилками; проявив незнання понятійного апарату дисципліни; не зміг відповісти на додаткові питання.

0–34 – F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни). Здобувач не зміг відповісти на жодне з теоретичних питань, проявив незнання понятійного апарату дисципліни; не зміг відповісти на додаткові питання.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота в курсі відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендована література:

1. Корнієнко Н. Лесь Курбас: репетиція майбутнього/ Мал. Сергія Маслобойщикова/ К.: Факт, 1998. 469 с.: іл.
2. Красильникова О. Український театр у ХХ ст. К., 1991. 102 с.
3. Софронова Л. Старовинний український театр. Львів: кафедра театрознавства і акторської майстерності львівського національного університету імені Івана Франка, 2004. 335 с.
4. Танюк Л. Мар'ян Крушельницький: Школа образного перевтілення, заповідана Лесем Курбасом. К. : Либідь. 2007. 360 с.
5. Український драматичний театр : нариси. У 2 т. Київ : Вид-во АН УРСР, 1967. Т. 1. 647 с.

Інтернет-ресурси:

1. Антонович Д. Триста років українського театру. 1619-1919. Львів: Національний університет ім. І. Франка. 2001. 273 с. https://nibu.kyiv.ua/elfond/Trysta_rokiv_ukr_teatru_1916_1919/Trysta_rokiv_ukr_teatru_1916_1919.pdf
2. Васильєв С., Чужина І., Тукалевська О.. Український театр: шлях до себе. Здобутки. Виклики. Проблеми. Київ: ГО «Культурна Асамблея», КЖД «Софія», 2018. 145 с. Режим доступу: http://nstdu.com.ua/wp-content/uploads/2019/02/Doslidjennya_UKR_PDF_Final.pdf (дата звернення: 14.08.2022).
3. Гринишина М. Театр української драматургії. Сучасна та класична українська п'єса на сценах театрів у 1930-х рр.; Академія мистецтв України, Інститут проблем сучасного мистецтва. К. : Інтертехнологія. 2006. 295 с. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?&id=1827>
4. Єрмакова Н. Березільська культура: історія, досвід. Київ : Фенікс, 2012. 512 с. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/1525104/>
5. Історія українського театру. У 3 т. Т. 2. 1900–1945 / Г. Скрипник та ін. ; НАН України, ІМФЕ ім. М. Рильського. Київ, 2009. 876 с. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/monografiji/2009/Ist.ukr.teatr.t2.pdf>
6. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук [Електронний ресурс] : (Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз). Київ : Факт. 2000. 160 с. Електронний ресурс. Режим доступу: Електронний ресурс. Режим доступу: <http://elib.nlu.org.ua/object.html?id=1766>
7. Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття / Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України; Редкол.: В. Сидоренко (голова) та ін. Київ: Інтертехнологія, 2006. 1054с.: іл.. http://mari.kiev.ua/sites/default/files/inline-images/pdfs/_works-istor_teatr_text.pdf (дата звернення: 14.08.2022).

8. Український театр ХХ століття [Електронна копія]: антологія вистав / Нац. акад. мистец. України, Ін-т пробл. сучас. мистец. ; за заг. ред. М. Гринишиної ; К. : Фенікс. 2012). Електронний ресурс. Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Hrynyshyna_Maryna/Ukrainskyi_teatr_XX_stolittia_Antolohii_a_vystav/